
Notiser

MEDISINSK NYTT

ODA RISKÅ

Email: oriska@hotmail.com
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oriska@hotmail.com
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oriska@hotmail.com
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oriska@hotmail.com
Tidsskriftet

ÅSLAUG HELLAND

Email: ahelland@gmail.com
Tidsskriftet

TRINE B. HAUGEN

Email: trine.b.haugen@hf.hio.no
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oriska@hotmail.com
Tidsskriftet

ODA RISKÅ

Email: oriska@hotmail.com
Tidsskriftet

Massasje hos kreftpasienter

Massasje gir en kortvarig reduksjon i smerte og bedring i humør, men ingen effekt over tid hos pasienter med alvorlig kreft. Det er konklusjonen i en amerikansk studie av 380 kreftpasienter (*Ann Intern Med* 2008; 149: 369 – 79).

Pasientene ble randomisert til enten 30 minutters massasje eller 30 minutter med «lett fysisk kontakt» seks ganger over to uker. Begge gruppene viste en bedring i humør og smerte rett etter terapi, men bedringen var vesentlig større i massasjegruppen. Det var ingen langsiktig effekt av massasje.

Risiko ved kolsmedikamenter

Det er en mulig sammenheng mellom ipratropium og økt dødsrisiko, viser en studie i *Annals of Internal Medicine* (2008; 149: 380 – 90). Studien omfattet 32 000 pasienter og 320 000 kontrollpersoner.

Justert oddsratio for henholdsvis død og kardiovaskulær død ved bruk av ipratropium var 1,1 og 1,3, mens tilsvarende tall for inhalasjonssteroider var 0,8 og 0,8.

Den mulige risikoøkningen ved bruk av ipratropium må undersøkes nærmere, mener forfatterne.

Paracetamol og astma

Bruk av paracetamol i første leveår, og også senere i barndommen, øker risikoen for astma, rhinokonjunktivitt og eksem ved 6 – 7 års alder. Det viser en ny studie (*Lancet* 2008; 372: 1039 – 48).

Informasjon var samlet fra spørreskjemaer for 200 000 barn i alderen 6 – 7 år i 31 land. Bruk av paracetamol i første leveår var assosiert med 46 % økt risiko for astmasymptomer. Bruk av paracetamol de siste 12 måneder var assosiert med en doseavhengig risiko for astmasymptomer.

Middels bruk av paracetamol økte risikoen med 61 %, og høydosebruk tredoblet risikoen for astmasymptomer. Bruk av paracetamol i første leveår økte risikoen for rhinokonjunktivitt med 48 % og for eksem med 35 %.

E-læring er effektivt

Internettbasert læring for helsepersonell er assosiert med en stor positiv effekt i forhold til ingen intervensjon, viser en metaanalyse i *JAMA* (2008; 300: 1181 – 96).

E-læring hadde omtrent like stor effekt på kunnskap og egenskaper som tradisjonell læring. Metaanalysen var basert på 201 studier av effekten av e-læring for helsepersonell, inkludert leger, farmasøyter, tannleger og sykepleiere.

Mekanisme bak preeklampsi

Preeklampsi er en av de mest alvorlige svangerskapskomplikasjonene. Etiologien er multifaktoriell. Nye resultater peker på at agonistiske autoantistoff mot angiotensin II-reseptor 1 bidrar til utviklingen av tilstanden (Nat Med 2008; 14: 855 – 62).

Forskningsgruppen fra Texas ga mus autoantistoff fra kvinner med preeklampsi, og musene utviklet et preeklampsiliknende syndrom. IgG fra kvinner med preeklampsi, men ikke fra normotensive gravide, induserte hypertensjon både hos gravide og ikke-gravide mus. Kun gravide mus utviklet proteinuri, noe som indikerte at placenta er viktig for denne effekten. Blodtrykksøkningen kunne hemmes ved å gi musene angiotensinhemmere.

Symptomlindring lenge etter menopause

Studier har vist en svak bedring i helserelatert livskvalitet hos kvinner som hormonbehandles etter menopause, og effekten øker hvis postmenopausale symptomer er til stede før behandling. Nå har forskere fra England, Australia og New Zealand studert effekt av hormonterapi på ulike postmenopausale forhold som kan ha betydning for livskvalitet (BMJ 2008; 337: a1190).

I en randomisert placebokontrollert studie ble kvinner i alderen 50 – 69 år behandlet med kombinert østrogen og progesteron. Gjennomsnittsalder ved randomisering var 64 år. Helserelatert livskvalitet og psykologiske forhold ble undersøkt hos over 1 000 kvinner i begge grupper etter ett år.

Behandlingsstart lenge etter menopausen var forbundet med bedring av vasomotoriske symptomer, seksualfunksjon, ledd- og muskelsmerter, søvnforstyrrelser og tørrhet i vagina. Men kombinert hormonterapi hadde ingen effekt på depresjon og generell livskvalitet etter ett år.

Alteplase effektivt ved slag

Bruk av alteplase intravenøst er sikkert og effektivt 3 – 4,5 timer etter slag, ikke bare i de første tre timene. Det viser en ny observasjonsstudie (Lancet DOI: 10.1016/S0140-6736(08)61339-2).

664 pasienter som fikk alteplase 3 – 4,5 timer etter slag, ble sammenliknet med 11 865 pasienter som fikk alteplase innen tre timer. Resultatene var like i begge grupper. Mortalitet blant dem som fikk alteplase sent var 12,7 %, og 2,2 % av disse fikk hjerneblødning. I kontrollgruppen var disse tallene henholdsvis 12,2 % og 1,6 %.

Antibiotika og cerebral parese

Antibiotika gitt til gravide kvinner ved for tidlig fødsel, uten tegn på infeksjon, øker risikoen for cerebral parese, viser resultater fra ORACLE-studien (Lancet DOI: 10.1016/S0140-6736(08)61203-9). Forskerne ønsket å undersøke om mulig underliggende infeksjon hos kvinner med risiko for preterm fødsel kunne behandles med antibiotika, og dermed unngå for tidlig fødsel.

Kvinnene fikk erytromycin og placebo, det bredspektrede midlet coamoxiclav (avregistrert i Norge) og placebo, begge typer antibiotika, eller kun placebo. 3 196 barn ble fulgt opp ved sju års alder.

4,4 % av barn til mødre som fikk begge antibiotika hadde cerebral parese, sammenliknet med 1,6 % av barn til mødre som kun fikk placebo. Barn til mødre som kun fikk én type antibiotika hadde også økt risiko for cerebral parese.

Bær skolesekken riktig

Det er ikke sammenheng mellom forekomsten av korsryggssmerter hos skolebarn og typen av skolemøbler. Det viser en dansk studie (Spine 2007; 32: E713 – 7 og Ugeskr Læger 2008; 170: 3033).

Studien omfattet 546 skoleelever i alderen 14 – 17 år. De besvarte et spørreskjema og ble undersøkt med antropometriske målinger. Dessuten ble det gjort målinger av skolemøbler og skolesekkens vekt.

Vekten på skolesekken hadde ingen betydning, mens det å bære skolesekken over skulderen var positivt assosiert med korsryggsbesvær.

Publisert: 23. oktober 2008. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 17. februar 2026.